

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของตัวแบบสัญลักษณ์ การชี้แนะ และการเสริมแรงทางบวกที่มีต่อการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กพิการเนื่องจากสมอง ในสภาพธรรมชาติ

วิธีดำเนินการวิจัย

การออกแบบการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบมีกลุ่มควบคุมทดสอบก่อนการทดลอง หลังการทดลองและติดตามผล (ABCDF Control Group Design)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กสมองพิการ อายุระหว่าง 5 - 13 ปี จำนวน 10 คน เป็นหญิง 2 คน ชาย 8 คน กำลังศึกษาอยู่ระดับอนุบาล ในโครงการของศูนย์ฟื้นฟูเด็กพิการ โรงพยาบาล เลิศสัน โดยการจับคู่เด็กตามเกณฑ์ต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กที่มีระดับการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนต่ำ
2. กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนประจำ
3. กลุ่มตัวอย่างมีระดับสติปัญญาปกติ
4. กลุ่มตัวอย่างแต่ละคู่มีระดับอายุต่างกันไม่เกิน ± 2 ปี และเป็นเพศเดียวกัน

หลังการคัดเลือกเด็กตามเกณฑ์ดังกล่าวแล้วจับฉลากเด็กแต่ละคู่เพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 5 คน และกลุ่มควบคุม 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบบันทึกพฤติกรรม
2. เครื่องเล่นแบบบันทึกเสียงเสียงหึ่งๆ 2 คน

3. แดบบันทึกเสียงซึ่งบันทึกช่วงการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม
4. เครื่องโทรทัศน์
5. เครื่องฉายแดบบันทึกภาพ
6. แดบบันทึกภาพชีวิตสัตว์
7. แดบบันทึกภาพตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อน
8. ชม
9. ของเล่น
10. ห้องขนาด 8 x 10 เมตร

วิธีดำเนินการ

1. ศึกษาและสังเกตพฤติกรรมของเด็กพิการเนื่องจากสมอง ในศูนย์ฟื้นฟูเด็กพิการ เป็นเวลา 3 เดือน จากนั้นจึงเลือกพฤติกรรมเป้าหมาย ซึ่งได้แก่ พฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
2. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์การทดลอง จำนวน 10 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 5 คน และกลุ่มควบคุม 5 คน
3. สร้างแดบบันทึกภาพตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนจำนวน 5 เรื่อง ความยาวเรื่องละประมาณ 5 นาที ตามขั้นตอนต่อไปนี้
 - 3.1 ศึกษาหลักการและวิธีการเสนอตัวแบบจากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยต่างๆ
 - 3.2 ศึกษาและวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ
 - 3.3 เขียนโครงเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อน
 - 3.4 ฝึกซ้อมผู้แสดงเป็นตัวแบบและผู้แสดงรวม
 - 3.5 ถ่ายทำ ตัดต่อ บันทึกเสียง และแก้ไขข้อบกพร่องของแดบบันทึกภาพตัวแบบ
 - 3.6 หาคาความแม่นยำตรงตามเนื้อหาโดยขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่านช่วยตรวจสอบ แลวนำไปให้เด็ก โรงเรียนศรีสังวาลย์ อายุระหว่าง 5-13 ปี จำนวน 15 คน เด็กปกติโรงเรียนสามัคคีพัฒนกิจประจวบคีรีขันธ์ อายุระหว่าง 5-13 ปี จำนวน 45 คน ชทเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องเกี่ยวกับเนื้อหา พบว่า ทั้งเด็กสมองพิการและเด็กปกติมีความสอดคล้องเกี่ยวกับเนื้อหาแต่ละเรื่อง ไม่ต่ำกว่า .80

4. บันทึกและคัดต่อแบบบันทึกภาพชีวิตสัตว์ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนจากรายการโทรทัศน์ จำนวน 15 เรื่อง ความยาวเรื่องละประมาณ 5 นาที แบ่งเป็น 3 ชุด ชุดละ 5 เรื่อง
5. นำแบบบันทึกภาพตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนไปทดลองใช้กับเด็กพิการเนื่องจากสมอง โรงเรียนศรีสังวาลย์ อายุระหว่าง 5-13 ปี จำนวน 15 คน เพื่อนำผลมาปรับปรุงแก้ไขวิธีการ และเครื่องมือให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
6. ฝึกผู้ช่วยวิจัยให้สามารถสังเกต และบันทึกพฤติกรรมไคดูกตองและมีค่าความสอดคล้องระหว่างผู้สังเกตไม่ต่ำกว่า .80 ขึ้นไป
7. อธิบายและฝึกผู้รวมวิจัยเกี่ยวกับวิธีการและกระบวนการในการทดลอง เพื่อสามารถนำไปใช้ปฏิบัติอย่างถูกต้อง
8. คำเนนการทดลองเก็บข้อมูลเป็นเวลา 7 สัปดาห์ โดยรูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง มีกลุ่มควบคุมทดสอบก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และติดตามผล (ABCDF Control Group Design) ตามขั้นตอนต่อไปนี้
 - 8.1 สังเกตและบันทึกพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะที่ 1 (A) เป็นเวลา 5 วัน
 - 8.2 เสนอแบบบันทึกภาพตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนให้กลุ่มทดลองชม แล้วจึงสังเกตพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของกลุ่มทดลอง และเสนอแบบบันทึกภาพชีวิตสัตว์ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนให้กลุ่มควบคุมชม แล้วจึงสังเกตพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของทั้ง 2 กลุ่มในระยะที่ 2 (B) เป็นเวลา 5 วัน
 - 8.3 เสนอแบบบันทึกภาพตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนให้กลุ่มทดลองชม แล้วให้การชี้แนะ ขณะสังเกตพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของกลุ่มทดลอง และเสนอแบบบันทึกภาพชีวิตสัตว์ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนให้กลุ่มควบคุมชม แล้วจึงสังเกตพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของทั้ง 2 กลุ่ม ในระยะที่ 3 (C) เป็นเวลา 5 วัน

8.4 เสนอแผนบันทึกภาพตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนในกลุ่มทดลองชม แล้วให้การชี้แนะรวมกับการเสริมแรงทางบวก ขณะสังเกตพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของกลุ่มทดลอง และเสนอแผนบันทึกภาพชีวิตสัตว์ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนในกลุ่มควบคุมชม แล้วจึงสังเกตพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของทั้ง 2 กลุ่มในระยะที่ 4 (D) เป็นเวลา 5 วัน

8.5 สังเกตและบันทึกพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เช่นเดียวกับระยะที่ 1 (A) หลังจากยุติการทดลองเป็นเวลา 2 สัปดาห์ ในการทดลองระยะที่ 5 (F) เป็นเวลา 5 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

- นำข้อมูลจากการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมที่มีค่าความเที่ยงระหว่างผู้สังเกตไม่ต่ำกว่า .80 ขึ้นไป มาเทียบเป็นร้อยละของพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม แล้วเสนอตารางร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในระยะต่าง ๆ ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล
- วิเคราะห์ความแปรปรวนของการทดลองระยะเส้นฐานพฤติกรรมระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการทดสอบค่า เอฟ (F) เมื่อพบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจึงนำค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมในการทดลองระยะต่าง ๆ มาทดสอบความแตกต่างโดยการทดสอบค่า ที (t-independent test)
- วิเคราะห์แนวโน้มพฤติกรรมในการทดลองระยะต่าง ๆ ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม เป็นรายกลุ่มและรายบุคคล โดยการวิเคราะห์แนวโน้มและความลาด (trend and slope) ด้วย Split-middle technique แล้วเสนอกราฟแนวโน้มพฤติกรรมในการทดลองระยะต่าง ๆ ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม เป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม
- วิเคราะห์ความแตกต่างของแนวโน้มพฤติกรรมในการทดลองระยะต่าง ๆ โดยการทดสอบการแจกแจงทวินาม (Binomial Distribution)

ผลการวิจัย

1. เด็กในกลุ่มทดลองที่โตชมตัวแบบสัญลักษณ์มีพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพิ่มมากกว่าเด็กในกลุ่มควบคุมที่ไม่โตชมตัวแบบสัญลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
2. เด็กในกลุ่มทดลองที่โตชมตัวแบบสัญลักษณ์รวมกับการชี้แนะมีพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพิ่มมากกว่าเด็กในกลุ่มควบคุมที่ไม่โตชมตัวแบบสัญลักษณ์รวมกับการชี้แนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
3. เด็กในกลุ่มทดลองที่โตชมตัวแบบสัญลักษณ์รวมกับการชี้แนะและการเสริมแรงทางบวกมีพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพิ่มมากกว่าเด็กในกลุ่มควบคุมที่ไม่โตชมตัวแบบสัญลักษณ์รวมกับการชี้แนะและการเสริมแรงทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
4. เด็กในกลุ่มทดลองระยะติดตามผลมีพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพิ่มมากกว่าเด็กในกลุ่มควบคุมระยะติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
5. เด็กในระยะที่โตชมตัวแบบสัญลักษณ์มีพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพิ่มมากกว่าระยะที่ไม่โตชมตัวแบบสัญลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
6. เด็กในระยะที่โตชมตัวแบบสัญลักษณ์รวมกับการชี้แนะมีพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพิ่มมากกว่าระยะที่โตชมตัวแบบสัญลักษณ์เพียงอย่างเดียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
7. เด็กในระยะที่โตชมตัวแบบสัญลักษณ์รวมกับการชี้แนะและการเสริมแรงทางบวกมีพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพิ่มมากกว่าระยะที่โตชมตัวแบบสัญลักษณ์รวมกับการชี้แนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
8. เด็กในระยะติดตามผลหลังการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์รวมกับการชี้แนะและการเสริมแรงทางบวก มีพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพิ่มมากกว่าระยะที่ไม่โตชมตัวแบบสัญลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับระยะเวลาและจำนวนครั้งในการเสนอตัวแบบที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนแบบสูงสุด
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบถึงประสิทธิภาพการนำวิธีการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ การชี้แนะ และการเสริมแรงร่วมกับวิธีการปรับพฤติกรรมอื่น ๆ เช่น การแต่งพฤติกรรม การควบคุมสิ่งเร้า การสอนตนเอง เป็นต้น